

RUUSKANEN-RUUSKA SUKUSEURAN SUKUVIESTI 9 JOULUKUU 2009

Sukukirjamme valmistuminen kohta loppusuoralla

Sukukirjan valmistelutyö on edennyt alun perin suunnitellussa aikataulussa. Aikataulussa, jonka hallitus sai Nilsin sukukokouksessa 2008. Urheilutermillä kuvattuna olemme jo takasuoran ohittaneet ja etenemme tällä hetkellä loppukaarteessa. Kirjan ykkösosan kasaamisvaihe valokuvien sijoitteluineen on periaatteessa tehty. Meneillään on kakkos- ja kolmososien työstäminen sekä oikoluvut.

Sukuseuramme on nuori, perustamispäivästä mitattuna reilun kolmen vuoden ikäinen. Nuoruudesta johtuen rahaa ei ole kirstun pohjalle ehtinyt kerääntymään, omaisuudesta puhumattakaan. Kaikki edellisiltä vuosilta "säästöön" jäänyt ylimääräinen, jäsenmaksuista saatu raha on mennyt kirjan esivalmisteluihin. Väestörekisterikeskukselta pyydetyt osoitetiedot ja Itellalle maksetut kirjeiden postimaksut ovat periaatteessa vieneet rahat niin, että sukututkija Markku J. Ruuskanen on joutunut maksamaan näitä laskuja lähes tuhat euroa omasta lompakostaan sukuseuralle 2010 tulevia jäsenmaksuja vastaan. Siksi on ensiarvoisen tärkeä, että seuraavan kirjeen yhteydessä tulevan jäsenmaksusi muistat maksaa ajallaan. Hyvänä vaihtoehtona etenkin nuorille olisi elinikäinen jäsenmaksu. Sijoitus maksaa 15 (vuotta) x 25 euroa, yhteensä siis 375 euroa. Usea sukuseuralainen on jo tämän vaihtoehdon valinnut.

Varsinainen markkinointi sukukirjastamme siirtyy ensivuoden puolelle. **Kerron kuitenkin jo tässä vaiheessa, että suurta painosmäärää emme pysty varastoon painattamaan mahdollisia myöhempiä ostajia varten. Kirjaa on tarkoitus myydä ennakkoon suoritettuina tilauksina ja -maksuina. Kirjan hinnassa ennakkotilajille huomioimme pienen alennuksen.** Kirja tulee olemaan kolmiosainen. Ykkösosa on ns. yleinen osa, kakkososa Ruuskasten suvut ja kolmososa Ruuskien suvut. Kirjaa myydään niin, että ykkösosan lisäksi tulee kakkos- tai kolmososa tai sitten kaikki kolme kirjaa. Tarkan painatuskustannuksen varmistuttua hinnat kirjapaketeille määritämme hallituksen seuraavassa kokouksessa maaliskuussa. Kirjatoimikunnalla on koko ajan ollut päämääränä tehdä kiinnostava, laadukas ja lukemista kestävä kirja. Kirjapaketin ennakkotilauksia jo tässä vaiheessa ottaa vastaan sukututkija Markku J. Ruuskanen, os. Vaaratie 4, 05200 Rajamäki, sähköp. [markkuj.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi) Muista tilaukseen kirjoittaa haluamasi paketti.

Seuraava sukukokous on Ikaalisten kylpylässä 31.7-1.8.2010. Ensi kesän loma- tai muissa kesänviettosuunnitelmissa tämä kannattaa jo nyt huomioida varsinkin työelämässä olevien perheiden. Toivomme Ikaalisiin äidin ja isän ottavan mukaan lapsia vauvasta nuorisoon. Nuorissa on tulevaisuus sukuseurassakin. Tavataan Ikaalisissa isolla joukolla, puitteet siellä ovat hyvät yöpymisineen suuremmankin porukan kokoontumiselle.

Toivotan jokaiselle sukuseuralaiselle tunnelmallista Joulun odotusaikaa sekä Rauhallista Joulua vuonna 2009 ja Hyvää Uutta Vuotta vuodelle 2010.

Asko Ruuskanen Viljelijäntie 16, 70260 Kuopio, sähköposti: [asko.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:asko.ruuskanen(at)kolumbus.fi)
puhelin 0500 759250.

Hallituksen asioita

Sukukokous 2010 Ikaalisissa

Hallitus kokoontui 17.11. Sukuseurojen Keskusliiton toimistolla. Käsiteltävänä oli tällä kertaa paljon tärkeitä asioita. Ensi kesän sukukokous järjestetään Ikaalisten Kylpylässä 31.7.-1.8.2010 välisenä aikana. Kylpylästä oli saatu tarjous kokouksen järjestämisestä, joka hyväksyttiin. Sukukokous alkaa ilmoittautumisella, jonka jälkeen nautitaan buffet-lounas Kylpylän ravintolassa. Varsinainen kokousosuus alkaa klo 13.00 ja kokouksen yhteydessä nautitaan päiväkahvit ja mehut. Kokouksen osallistumismaksu on 30 euroa aikuisilta ja 15 vuotta täyttäneiltä. Iältään 5-15 vuotiailta kokousmaksu on 10 euroa ja alle 5-vuotiaat pääsevät mukaan ilmaiseksi. Osallistumismaksu käsittää buffet-lounaan ja kahvit/mehut. Kokouksen majoitusjärjestelyistä jokainen osallistuja huolehtii itse. Majoitusta koskeva tarjous on tässä lehdessä ja majoitusvaraukset jokainen osallistuja tekee suoraan Ikaalisten Kylpylään kunkin omien tarpeiden mukaisesti. Tarkempi kokousohjelma ja kokouskutsu lähetetään ensi kevään aikana hyvissä ajoin ennen kesää.

Sukukirja

Sukukirjamme on edistynyt viime keväästä suunnitellusti. Sukutauluihin on saatu paljon tietoja ja tekstiosuutta sekä kuvia ja muuta aineistoa on kertynyt seuralle hyvin. Sukukirjamme on tarkoituksena julkaista Ikaalisten sukukokouksessa. Sukukirja julkaistaan kolmena niteenä, siten, että ensimmäinen osa käsittää tekstiosuuden, toinen osa Ruuskanen-sukuhaarat ja kolmas osa Ruuskan sukuhaarat. Kirjaa tullaan myydään kolmena vaihtoehtoisena pakettina. Kirjan voi hankkia koko kolmen osan sarjana. Toinen vaihtoehto on hankkia tekstiosuus ja Ruuskasten

sukuhaarat ja kolmas vaihtoehto on hankkia tekstiosuus ja Ruuskan sukuhaarat. Kirjan hinnat vahvistetaan hallituksessa sitten, kun lopullinen kirjapainon tarjous hyväksytään ensi kevään aikana. Kirjan rahoitukseen on haettu avustuksia suvun kanta-alueiden kunnilta ja erilaisilta säätiöiltä ja rahastoilta. Muutama kunta on vastannut hakemuksemme kielteisesti, mutta joiltain säätiöiltä on luvattu kirjamme avustaa. Tarjouksia kirjan painamisesta on pyydetty viideltä kirjapainolta, joista neljältä on saatu tarjoukset. Näistä yhden kanssa jatketaan neuvotteluja alkukevään 2010 aikana. Kirjasta voi tehdä ennakkotilauksia sihteerille Markku Ruuskaselle, email: markku.j.ruuskanen(at)kolumbus.fi tai osoitteella: Vaaratie 4, 05200 Rajamäki.

Ennakkotilaukseen pyydetään merkitsemään, minkä vaihtoehdon kukin haluaa tilata.

Myöhästyneet jäsenmaksut

Tänä vuonna jäsenmaksuja maksaneita jäseniä seurallamme on yli 200 henkilöä. Jäsenmaksujen maksu on myöhästynyt kolmeltakymmeneltä jäseneltä. Tämän sukulehden mukana on muistutuspankkisiirto niille jäsenille, joiden jäsenmaksu on vielä maksamatta. Myöhästyneen jäsenmaksun pyydämme maksamaan 20.12.2009 mennessä. Seuralla on kymmenen jäsentä, joilta jäsenmaksu on maksamatta kahdelta vuodelta. Hallitus päätti seuran sääntöjen perusteella kokouksessaan marraskuussa, että elleivät nämä viimeksi mainitut henkilöt maksaisi jäsenmaksuaan vuoden loppuun mennessä, heidän jäsenyytensä seuraan katsotaan päättyneeksi kahden vuoden jäsenmaksun laiminlyönnin perusteella. Kolmen jäsenen on lisäksi ilmoitettu kuolleen vuoden aikana ja joku jäsen on ilmoittanut eroavansa seurasta.

KALASTUSTAICOJA *suvun kanta-alueilta*

Vedenhaltijat lahjotaan, lyylitellään ja lepytetään.

Kaavi: Järvi lahjotaan, jotta toinen ei saa siitä järvestä, siten, että otetaan elävää hopeata ja kierretään kolmasti vastapäivään järven ympäri. Kiertämään lähdetään joka kerta yhden puun kohdalta ja sitte kierretään neljäs kerta takaisin päin. Elävä hopea pannaan sitte sen puun kuoren alle.

Kalavesi pilataan toiselta pyytäjältä Veteli:

Toisen kalaveden saa pilatuksi, kun sinne vie ketun pään kalaveteen.

Hyvä kalaonni saadaan Viitasaari:

Kun nuotalla saa ensimmäisen muikun, niin sillä hivauttaa huuliaan kolmasti, ja kun suuta sitte syyhyttää, niin sanovat vanhat ukot: " Lähdetään nyt saamaan kaloja, nyt syyhytti suutani".

Mäntyharju:

Kun kaloja tuodaan kotiin, heittää tuvassa olija suoloja kalamiesten konttiin ovella.

Kalansaalis onni pilataan Kivijärvi:

Yölepakko pitää panna omaan nuottaan, niin toinen ei saa siltä apajalta kaloja, ennen kuin vettä satoi.

Hyvä kalaonni pyydyksille Nilsia:

Ei pidä pohjatuulella verkkoa alottaa eikä mertaa eikä mitään kalanpyydystä eikä kuun kannalla. Pitäisi olla etelätuuli ja yläkuu.

Haapajärvi:

Kun se ongen teki, niin se piti sitä alttarin pöydällä vaatteessa niin kauan, että kolmasti rippiväki kävi.

Pihtipudas:

Kun ensi kerran lyö vasaralla uistimen nokkaraudan päälle, niin pitää karjaista kovasti, niin sitte käy isoja kaloja.

Nilsia:

Onki pitää tehdä kirkossa papin saarna-aikana ja pitää olla siellä kirkon lattialta löydetty neula, josta sen tekisi, niin sitte ei tarvitse syöttiäkään panna.

Viitasaari:

Kun kolme messupyhää pitää onkeansa kirkon seinän raossa , niin pitäisi tulla hyvä.

Nuotta pilataan Impilahti:

Nuottaan eivät mene kalat, jos pannaan elohopeata nuotan perälautaan kaivettuun reikään ja nuotan porkasta, tarpoimesta, vuolastaan lastu päälle, ettei se pääse pois.

Hyvä onni rysäpyydölle Rantasalmi:

Saadakseen rysälle hyvän onnen tuli sen tekijän jo lankoja varmistaa, ennen kuin hän rupesi rysää aloittamaan. Langat, joista rysä kudotaan, kastellaan kolmena aamuna ennen auringonnousua järvessä, jossa ei ole saaria ja joka kerta kuivataan salon päällä, jolla on kolmena syksynä rahejänuotalla uitettu köysiä.

Lähdeteoksesta:

Suomen Kansan muinaisia taikoja II Kalastustaikoja. Helsinki 1892/2008 Suomalaisen Kirjallisuuden seuran toimituksia 76 osa.

Keräsi Markku Ruuskanen

IKAALISTEN KYLPYLÄN TARJOUS

MAJOITUSVARAUKSET

Ruuskanen-Ruuska sukuseura ry

Ajankohta 31.7. – 1.8.2010

Henkilömäärä n. 250 henkilöä

Majoituskiintiö / 25 kahden hengen huonetta varattu / Päärakennus Maininki

La-Su 75 kahden hengen huonetta varattu / Hotelli Ikaalia / Kylpylä-Hotelli
* majoitushotelleista kulku n. 300 m Päärakennus Maininkiin,
jossa kaikki palvelumme sijaitsevat
* jokainen varaa ja maksaa itse majoituksensa,
majoituskiintiö voimassa 31.5.2010 saakka

Huoneet saatte käyttöönne tulopäivänä 15.00 alkaen ja ne luovutetaan
lähtöpäivänä 12.00 mennessä. Reception Päärakennus Mainingissa.

Hinta / majoitus / 168 € / huone / 2 aikuista
1 vrk 114 € / huone / aikuinen yksin asuessa TAI pariton ryhmässä
169 € / huone / 2 aikuista + 1-2 lasta alle 15v
114 € / huone / 1 aikuinen + 1 lapsi alle 15v
130 € / huone / 1 aikuinen + 2 lasta alle 15v

* Päärakennus Maininki

118 € / huone / 2 aikuista
89 € / huone / aikuinen yksin asuessa TAI pariton ryhmässä
119 € / huone / 2 aikuista + 1-2 lasta alle 15v
89 € / huone / 1 aikuinen + 1 lapsi alle 15v
105 € / huone / 1 aikuinen + 2 lasta alle 15v
* Hotelli Ikaalia / Kylpylä-Hotelli / Hotelli Terme

Hinta / majoitus / 336 € / huone / 2 aikuista
2 vrk 228 € / huone / aikuinen yksin asuessa TAI pariton ryhmässä
338 € / huone / 2 aikuista + 1-2 lasta alle 15v
228 € / huone / 1 aikuinen + 1 lapsi alle 15v
260 € / huone / 1 aikuinen + 2 lasta alle 15v
* Päärakennus Maininki

218 € / huone / 2 aikuista

169 € / huone / aikuinen yksin asuessa TAI pariton ryhmässä

218 € / huone / 2 aikuista + 1-2 lasta alle 15v
169 € / huone / 1 aikuinen + 1 lapsi alle 15v
201 € / huone / 1 aikuinen + 2 lasta alle 15v
* Hotelli Ikaalia / Kylpylä-Hotelli / Hotelli Terme

+ 16 € / vrk muille lapsille (alle 15v) junnupatja
+ 7 € / matkasänky
+ 30 € / vrk aikuinen (15v alkaen) lisävuoteella 2-hengen huoneessa

YkkösBonuskortilla 9 € / huone / vrk alennusta.

Sisältö / henkilö / vrk * yöpyminen

- * aamiainen
- * Vesitropiikki ja saunat (2.5 h) iltapäivällä tai illalla
- * Vesitropiikki ja saunat (2.5 h) aamulla
- * kuntosalin vapaa käyttö
- * wellness & sport-ohjelmat hotelliasukkaille (ks liite)
- * vapaa sisäänpääsy illalla tanssiravintolaan

Jokainen varaa ja maksaa itse majoituksensa, ei toveripaikkoja.

Majoituskiintiö voimassa 31.5.2010 saakka, jonka jälkeen kiintiö purkautuu, tämän jälkeen voimassa hinnaston mukaiset majoitushintamme.

Yksittäisen majoitusvarauksen peruutus kuluitta viimeistään edellisenä päivänä klo 16 mennessä.

**Majoitusvaraukset / Raija Tauru, puh 03- 451 2101 TAI
E-mail: raija.tauru@ikaalistenkylpyla.fi**

Ystävällisin terveisin

IKAALISTEN KYLPYLÄ OY

Raija Tauru

myyntineuvottelija

Puh. (03) 451 2101

Fax (03) 451 2032

E-mail: raija.tauru@ikaalistenkylpyla.fi

Kaksi matkaa - isoäidin hautaa etsimässä

"Isoisä, Venäjällä syntynyt Petter, oli metsänvartijana suuressa kartanossa. Kerran heidän iso koiransa Vahti tuli metsästä kotiovelle ja haukkui sisälle tullessaan. Se haukkui vaativasti ja pyysi päästä takaisin ulos. Eeva isoäiti vähän ihmetteli, että mikä on koiralla mielessä. Koira perääntyi metsän suuntaan ja haukkui. Silloin isoäiti ymmärsi, että Vahti pyysi apua. Niinpä isoäiti etsi apuun miehiä, joita talossa oli monia. Koira johdatti miehet metsään. Isoisä löytyi puusta. Hän oli kiivennyt sinne vähillä voimillaan. Karhu oli näet raadellut hänen käsivartensa olkapäästä alaspäin.

Karhu oli kaivanut isoisälle kuusen juureen haudan ja paiskonut kantoja päälle. Se oli nuuhkinut välillä tuntuuko hengitystä, mutta isoisä oli tekeytynyt kuolleeksi. Isoisä oli rohkea mies. Kun karhu oli mennyt edemmäksi, oli isoisä hätäpäissään kiivennyt puuhun. Sieltä miehet hänet löysivät ja auttoivat hänet alas. Niin isoisä pelastui. Kyllä Vahtia pidettiin hyvänä ja kovasti arvostettiin. He olivat hyvin eläinrakkaita ihmisiä. Isoisä toipui aikanaan ja he elivät vielä kauan Inkerinmaalla".

Tämän tarinan kertoi matkakumppanini ja pikkuserkkuni Emma Ahlstén, jonka kanssa teimme kaksi matkaa Venäjälle Inkerinmaalle. Petter oli hänen isoisänsä ja Eeva isoäiti. Tarkoituksena oli löytää paikka nimeltä Tyro ja mahdollisesti siellä oleva hautausmaa. Ensimmäinen matkanjärjestäjä Inkerin Kulttuuriseura kyyditsi meitä bussilla Itä- ja Keski-Inkeriin kesäkuun alussa 2007.

Matka oli mielenkiintoinen ja saimme nähdä Pietarin lähialueen maaseutukyliä, missä asui suomea puhuvia lähinnä iäkkäitä ihmisiä. Saimme kuulla monista merkillisistä ihmiskohtalaista Siperian matkalle joutuneilta. Ihmiset vaikuttivat elämänsä tyytyväisiltä ja kaikista menneistä vastoinkäymisistä huolimatta iloisilta ja ystävällisiltä. Muut matkalaiset Emmaa ja minua lukuun otta

matta tapasivat sukulaisiaan. Paikkakuntalaiset asuvat 1900 luvun alkupuolella rakennetuissa hyvin hoidetuissa "pitsikoristeisissa" pienissä puutaloissa, jotka olivat hyötypuutahojen ympäröimiä. Toki oli ränsistyneitäkin ja korkeiden aitojen ja lukittujen porttien takana olevia uushuviloita, joiden kerrottiin olevan pietarilaisten "kesädatsoja".

Kävimme Tuutarin Kurkelassa ja Hietamäessa, Kupanitsassa, Järvisaassa, Mujassa ja niin edelleen. Kylät vaihtuivat nopeasti bussimme kyydissä. Välillä pysähdyimme niitylle tien viereen ja rakensimme itsellemme lounaan. Olimme myös mäellä, missä saksalaisten tykistö oli suunnattu Leningradia kohti 2. maailmansodan aikana.

Ensimmäiset yöt vietimme Hatsinassa, vanhassa venäläisessä kaupungissa, missä on Venäjän keisarin Pietari Paavalin kesäpalatsi. Palatsiin emme päässeet, mutta kiertelimme palatsin vanhassa suurenmoisessa puutarhassa. Palatsia restauroidaan. Viimeisen yön seudun vietimme Kikkerissä Villa Inkerissä, jonka suojissa on vanhusten palvelutalo. Matkalaiset yöpyivät viereisessä paronin talossa. Palvelutalon kirpputori sai matkalaisilta runsaat tuomiset. Tällä matkalla emme Tyroon päässeet.

Emme me luovuttaneet. Suunnittelimme uutta matkaa, joka veisi meidät etsimäämme kohteeseen. Helsinkiläisellä Roihuvuoren seurakunnalla on ystävyysseurakuntana Tyro Inkerinmaalla. Toukokuussa 2009 tarjoutui tilaisuus osallistua seurakunnan järjestämälle matkalle Pietariin ja Tyroon. Niinpä me Emmen kanssa lyöttäydyimme matkaan. Jokainen matka on erilainen ja tämä jo senkin vuoksi, että se suuntautui myös naapurimaan kauniiseen kaupunkiin, joka tarjosi myös kulttuuria.

Pietarhovin suihkulähteitä

Kävimme Eremitaasissa, upeassa museossa, missä on valtavasti nähtävää, vaikka olisi siihen aikaisemminkin tutustunut. Pääsimme myös Michaelin teatteriin katsomaan ja kuuntelemaan Pajazzo oopperan. Unohtumattomia elämyksiä. Eivät elämykset tähän päättäneet. Matkasimme Pietarhoviin. Tsaari Pietari I:n rakennuttama palatsi ja suihkulähteistään ja patsaistaan kuuluisa puisto sijaitsee 29 km:n päässä Pietarista. Bussimatkaan hotellistamme määränpähän kului 1 1/5 tuntia. Liikenne ruuhkat ovat valtavat. Siinä matkan aikana näimme Leningradin piirityksen taistelupaikkojen muistomerkkejä, mm sen joka oli paikalla, mistä saksalaiset eivät enää päässeet etenemään, eikä se ollut kaukana kaupungin keskustasta.

Kun bussimme pysähtyi Pietarhovin parkkipaikalle, meidät vastaanotti Maammelaulun sävelin parin miehen puhallinyhtye. Se yllätti meidät juhlallisuudellaan. Arvata saattaa, että miesten hatut täyttyivät ruplan seteleillä. Mainio liikeidea. Siitä jatkoimme matkaa Pietarhovin puutarhoja kohti. Palatsin sisätilojen tutkimisen jätimme toiseen kertaan. Puutarhasta alkoi kuulua musiikkia. Oppaamme kertoi, että suihkulähteet joita alueella on valtavasti, alkavat nostaa vesisuihkuja aamuisin klo 11.00 ja silloin musiikkiesitys alkaa. Opas kertoi myös sata metriä korkeammalla mäellä olevista lähteistä, joista vesi alhaalla oleviin suihkukaivoihin tulee. Suihkut toimivat päivittäin 6 tuntia omalla painovoimallaan.

Mahdotonta on pienen matkakertomuksen puitteissa kertoa kullatuista patsaista monenlaisista kukka- ja pensasistutuksista, joita valtavassa puistossa on. Sen sijaan kerron siitä tunnelmasta, jonka koimme kävellessämme pitkin puistokäytäviä. Pikkuserkkuni Emma kertoi siinä kävellessämme, kuinka hänen isoisänsä, mammansa isä Virosta kotoisin ollut Abraham Törva oli ollut puutarhurina 1800 luvulla tuolloisessa suuren kartanon puutarhassa. He olivat asuneet alueella ja lapset mm. Olga, Emmamamma kuten hän kutsuu äitiään, oli leikkinyt puutarhassa ja katsellut ja ihailnut kaloja, joita oli ollut lammikoissa ja ojissa. Pietarhovin muotopuutarhassa on myös eläinten muotoon leikattuja pensaita. Mm. tuollaisia pensaita Abraham oli muotoillut. 8.

Pietarin nähtävyyksiin ja käyntikohteisiin kuului myös Pyhän Marian seurakunnan kirkko, jonka

arkistotiedoista 1800 luvulla asuneet sukulaisemme ovat löytyneet. Myös Inkerinmaalla asuneet suomalaiset oli rekisteröity seurakuntaan.

Emman isä Pekka Ruuskanen, Venäjällä syntyneenä Pietariksi kastettu, kävi koulua sisarustensa kanssa Inkerinmaalla. Kouluun oli keväällä ja syksyllä monta kilometriä matkaa, kun jouduttiin kiertämään rantaa pitkin. Talvella he menivät kelkalla jään yli. He asuivat alustalaisina kartanossa, missä heidän isänsä Petter oli metsänvartijana. Kartanossa oli paljon eläimiä mm. bernhardilainen Lola, josta Pekka paljon piti. Se saatteli lapset kouluun ja talvisin veti kelkkaa, jolla he menivät jään yli. Kylmällä ilmalla Lola sai olla Pekan luona, kun se vartio lapsia. Heillä oli mukava opettaja. Kerran keväällä hän antoi lapsille tehtäväksi etsiä luonnosta kevään merkkejä ja tuoda joitain esimerkkinä seuraavana päivänä kouluun. Pekka piti silmänsä auki ja havaitsi pihalla perhosen. Hän kertoi näkemästään opettajalle ja opettaja sanoi oppilaille. Pekka on löytänyt

perhosen, se on kevään merkki. Kevät on alkanut.

Vuosia myöhemmin Pekka meni Kuopioon arvannostoon. Venäjän keisari oli antanut Suomelle asevelvollisuuslain ja se velvoitti nuoret miehet 1901 -1905 nostamaan arvalla, niin tuota asiaa oli silloin kutsuttu, joutuuko hän asepalvelukseen Venäjän armeijaan. Kolme viikkoa hän oli ollut matkalla. Sinä aikana hänen Eeva äitinsä oli kuollut 23.4.1904 ja haudattu Tyron hautausmaalle. Näistä isänsä Pekan kertomista lapsuus- ja nuoruusmuistoista Emma tarinoi hotellimme aulabaarissa Pietarissa ennen kuin seuraavana päivänä jatkoimme matkaa Tyroon.

Tyron seurakunnan väki otti meidät ystävällisesti vastaan. Matkalaisilla oli taas mukana lahjatavaraa, jolla seurakunta saa apua niukkaansa talouteensa. Tapasimme myös hyvin suomea puhuvan Bertan, joka kertoi asuvansa Ojankylässä, jonka naapurina on Kantokylä, missä Emman isän suku on asunut. Meidät ohjattiin myös läheiselle hautausmaalle, jonka suojiin Emman isoäiti Eeva on haudattu. Etsimämme oli löytynyt.

Lea Kokko

Emma Ahlstén ja Lea Kokko Tyron hautausmaalla

Annin, 2 vuotta, koirat Unski ja Ninja

KALASTUSTAICOJA JATKUU...

Kosto kalanvarkaalalle

Kiuruvesi:

Kalanvaras jos tulee kalanpyydyksiä liikuttamaa, niin ota köysi ja vedä ne maalle ja mitä tulee siinä verkossa maalle rantaan yksikantaista leppää kolmelta kantilta, katkaista poikki ja tehdä naulat ja ne viimeksi löydä. Kun lyöpi yhden naulan, niin lyöpi yhden kerran ja Isämeitä lukee siihen asti: "Mutta päästä meitä pahasta". Sitä ei saa sanoa. Toiselle naulalle samoin. Kolmannen kun lyöpi, niin pitää koko Isämeitä lukea, niin sitten kuoleman maistaa se.

Kalanpyydykset päästetään pilauksesta

Kivijärvi:

Vanhat miehet savustivat kalanpyydykset. Ne ottivat yhdeksästä tervaskannosta kolme laikkarettä joa kanosta joka hakattiin. Mikä laikkare kaatui sydänpuoli ylöspäin, se otettiin savustusaineeksi ja sitte järven rannalta, jossa oli ruohomurtoa ja kaislamurtoa ja vanhoja tulvan ajamia keppiä, ne pantiin sitte saunan uuniin ja niillä savustettiin pyydykset, sitte ne kuluvat pääsevän pilauksesta pois ja saivatkin sitte kaloja.

YLISTARON TOPPARLAN RUUSKAT

Perttu Ruuska oli isäntänä Topparlan Ruuskassa. Talon sijaitsee Ylistaron kirkosta noin 800 metriä yläjuoksulle päin maantien varressa tien pohjoispuolella. Lukkari Kirpun talo oli vieressä isonjaon aikaan. Topparlan pellot olivat osin savi- ja osin hiekkamaata. Niityt olivat osaksi kovaa maata ja kasvoivat lauhaa ja saraa, mutta olivat kovin mättäisiä.

Perttu Ruuskan perheeseen kuului 1660-luvulla vaimo ja kaksi poikaa vaimoineen. Suurperhe aiheutti eripuraa Pertun ja hänen miniänsä isän Matti Pohdon välille. Matti halusi käydä tyttärensä ja vävynsä luona, kun nämä olivat ottanet asuttavakseen aution talon. Matti halusi saada evästä kotimatkalleen ja Perttu siitä kävi nyrkit pystyssä Matin kimppuun. Pertun toinen poika oli samassa rytäkässä kumauttanut Matti Pohtoa kirvespohjalla. Toisen kerran Ruuska oli lyönyt Matti halolla selkään.

Toinen Perttu Ruuskan miniöistä oli heittänyt vettä ämpärillisen anoppinsa päälle. Vanhempine kunnioittaminen siirrettiin käräjiltä kirkon tehtäväksi.

Pertun pihamaalla kuoli epäselvissä olosuhteissa vuonna 1663 Yrjö Tuomaanpojan sika. Sikaparka oli jäänyt henkitoreissaan navetan olevan alle ja tullut sitten omistajiensa syömäksi, joten sitä ei tarvinnut korvata Yrjö Tuomaanpojalle. Samassa oikeudenkäynnissä selvisi, että Yrjö oli varastanut Pertun nauriita eikä hän sitä kiistänytään. Yrjö kertoi, että niinhän yleisesti tehtiin ja niin oli Perttucin käynyt hänen naurismaallaan. Tätä selitystä oikeus ei hyväksynyt, vaan antoi Yrjölle sakkoja naurisvarkaudesta. Vuoden 1661 syyskäräjillä selvisi, että kolme isäntää oli vastoin nimenomaista kieltoa hakannut tervaksia ja kaataneet kaskea pitäjän almenninkista (eli yhteismetsästä). Topparlan Perttu Ruuska oli näiden puunhakkaajien joukossa saaden pienen sakon tästä hyvästä.

Keväällä 1651 Kristiina-kuningatar antoi läänityksenä maita Pohjanmaalta. Näiden maiden joukossa oli myös taloja Ylistarosta. Läänitysten saaja oli kreivi Gabriel Bengtsson Oxenstierna. Kreivi ei saanut veronsaajana suurta suosiota Ylistarossa ja verojen kerääminen aiheutti päänvaivaa kreivin edustajalle hopmannin virkaa hoitavalle Botvid Höökille. Talonpojat suhtautuivat epäluuloisesti uuteen isäntävaltaan. Topparlan kylästä Ruuska, Tuisku, Näykki ja Herttua olivat kreiville läänitettyjä taloja. Kreiville veroja maksoi lähes puolet Ylistaron taloista.

Talven 1654 ylimääräisillä käräjillä Perttu Ruuskaa syytettiin pahoista puheista kreiviä vastaan ja hänelle langetettiin sakkoja kesäkäräjille 40 taalaria näistä puheista. Tuoman Mikonpoika Tankka Vähstäkyröstä lähetettiin vuonna 1655 Tukholmaan asti valittamaan kohtuuttomaksi kasvaneesta verorasituksesta. Veronkanto takkuili ja hopmanni kirjoitti vuonna 1656 kreiville, että talonpojat ovat kapinan partaalla. Tankan tekemä valitusta käsiteltiin käräjillä lokakuussa 1656. Laihana lopputuloksena talonpoikien kannalta oli, että veronkantaja määrättiin kirjoittamaan vastedes kuitit keräämistään veroista. Sakkoja annettiin talonpojille sotaväen eväs- ja ruokarahojen maksamatta jättämisestä. Sakotettujen joukossa oli Perttu Ruuska.

Läänitykset peruutettiin kruunulle joulukuussa 1674. Erkki Niilonpoika Ruuska tunnusti 1680 vieneensä ennen aikojaan syntyneen lapsen 12 vuotta aikaisemmin kirkon sakastin alle pienessä laatikossa. Tämä oli tapahtunut Erkin äidin Kaarinan käskystä.

Niilo Ruuska oli isäntänä Topparlan Ruuskassa vuonna 1676 ja sai satoa 360 kappaa peltoruista ja 18 kappaa kytöruista, 438 kappaa ohraa. Sato oli yhteensä 816 kappaa viljaa, joka teki 25,5 tynnyriä viljaa. Nykymitoissa määrä oli 37,35 hehtolitraa. Niilon valitettiin syyskäräjillä 1672 anastaneen ikimuistoisena nautintana olleen Tuomas Ivarin mertajuovan Hannukkalan koskessa ja heittäneen Tuomaan pyydykset virtaan ja panneen omansa tilalle. Niilo oli täyttänyt Tuomaan pyydyksen kivillä ja hänet määrättiin oikeuden päätöksellä tyhjentämään Tuomaan pyydys kivistä ja pysymään vastedes loitolla Tuomaan pyydyksistä. Niilo sai myös sakot toimistaan, kun Tuomaan todistettiin

pitäneen kalastusta nautintana jo kaksikymmentä vuotta.

Jaakko Filpunpoika oli Ruuskan talon tyttären mies, joka oli lukkarina Ylistarossa talvella 1681. Niilo Ruuska oli tuohon aikaan Ruuskan isäntänä. Kiistaa syntyi Jaakon ja Niilon välille viinapannusta ja lampaannahkaisesta turkista, jotka Niilon isä oli testamentannut vävyllleen eikä pojalleen.

Isonvihan aikana Pohjanmaalle tulleet venäläiset veivät mukanaan suuren joukon naisia ja lapsia. Ylistarostakin vietiin 17-vuotias Valpuri Matintytär Ruuska vuonna 1714. Valpuri pääsi palaamaan Venäjältä takaisin Ylistaroon ja kertoi palattuaan joutuneensa lyödyksi, potkituksi ja pahoinpidellyksi, mistä oli hänelle aiheutunut työkyvyn menetys. Asiasta oli välskärin todistuksen hankittu ja Valpuri pyysi tästä syystä talvella 1731 vapautusta henkirahan maksamisesta, minkä vapautuksen hän sitten saikin köyhyyteensä ja sairaalloisuuteensa vedottuaan. Valpuri oli avioitunut sotilaan Mikko Matinpojan kanssa.

Ruuskan isäntänä oli Antti perheineen vv. 1723-40. Vuodesta 1735 talo oli puustellina (SAY, Isokyrö, Topparla, Ruuska). Ruuska otettiin sotilasvirkataloksi ja se annettiin puustelliksi kapteeni Valentin Lappenbergille, joka vuonna 1746 riiteli toiskyläläisten kanssa metsänhakkuuoikeuksista. Vuonna 1737 Ruuska toimi Rykmentin majoitusmestarin puustellina. Kapteeni Roosilla oli Topparlassa oli lampuoti Sipi, jona viljeli talon 7,4 hehtaarin peltoja ja 43,9 hehtaarin niittyjä 1750-luvun alussa. Pelloilla mitattuna talo oli 22 suurin ja niittyjen perusteella 18 suurin Ylistarossa.

Johan Rängman viljeli Ruuskan sotilasvirkataloa vuonna 1879, jolloin hänellä oli talossa pitäjän suurin karja. Karja käsitti 16 hevosta, 57 lehmää ja muuta karjaa, yhteensä 117 nautayksikköä. Talossa pidettiin 1800-luvun lopulla karjanhoitokoulua. Seuraava vuokraaja oli Richard Rängman, joka toimi Ylistaron maamiesseuran puheenjohtajana vuoteen 1912 saakka. Taloa käytettiin koulutilana ja sinne suunniteltiin pienviljelyskoulua, joka hanke kuitenkin kuivui kokoon 1960-luvulle tultaessa.

Lähde:

Raimo Salokangas, Ulla Ekman-Salokangas, Ylistarolaisten historia. Vaasa 2005.

Markku Ruuskanen

Uattoillan jooluruuvvalla

Kansa jooluks hiljentyy viettämmään raahoo,
toevoes ettee rokkikaan silloen korviin paahoo.
Sitä ennen paekat on suatava juhlaaks kuntoon,
ettee mistään likaläekät hierteäs ommaan tuntoon.
Täättee uatoks lahjakonttikii pittää pukille
ja lisätilloo raevattava joolun kukille.

Ilomielin juhlapöötään laettaa paljon ruukoo,
rahhoen riittämistä vuan monj äet ja isä huukoo.
Joolun takijako kerittävä on pakko jokakohtaan,
kalamiessii kottiin kantaa pyyvvykseltä lohtaan.
Piäsisköhän vähemmä toohulla, miettimällä niitä,
alakuperräenen sanoma vuan ee monellekkaan riitä.

Uattoillan ruoka-aekaan järjestyy onneks taakoo,
lapsettii kun kyllään tulloo monesti hyvin kaahoo.
Jooluruuvvan iäessä raohottuu, miellii ihan leppee,
perheen kanssa syyvessä olokii on niin keppee.
Kahvij juotuva tappaeloo aatos jo Seemen Lasta,
ihan kun oessii kuullunna joolun sanomoo vasta.

Hyvvee tekköö kiireen jäläkeen hiljentöö hetkeks,
käävvä vielä haatumualla, tehä vaekka retkeks.
Kirkon kellot viestijä Lapsen syntymän soettaa,
tallin seemi Peetlehemissä silloen aatokset voettaa.
Joolukirkon sanoma kun vielä pitkän aejjan takkoo,
vaekutuksellaan rokin tae muun rumpituksen hakkoo.

Ympärillemö silläkii laella juhlan tuntuva luuvvaan,
kun Hyvän Joolun toevotukset toesillemo tuuvvaan.

Hyvvee Jooluva ja Joolumieltä kaekille!

Asko Ruuskanen